

Mere information på www.oim.dk

EVALUERINGSKEMA FRIKOMMUNER

Erfaringerne baserer sig på de to kommuners oplevelser og erfaringer efter evalueringsrapporten blev udarbejdet og fremsendt til Social og Indenrigsministeriet i slutningen af 2020.

Forsøget blev d. 26. august 2021 forlænget indtil udgangen af 2022.

Forsøgets titel: Psykologbehandling	
Sags eller ansøgningsnummer	
Kommune/region/institution: Jammerbugt og Thisted (Forsøget er ophørt i Rebild)	
Påbegyndt: dato:måned:år 1. januar 2018	
Afsluttet: dato:måned:år Kører fortsat og frem til udgangen af 2022	
Kontaktperson i institutionen	
Kontaktperson i kommunen/regionen	
1. Beskrivelse af forsøget	Mulighed for at give psykologbehandling i jobcenterregi til visse målgrupper af sygedagpengemodtagere.
2 Formålet med forsøget	Formålet er at tilbyde gratis psykologbehandling ved jobcentrets psykologer til en specifik målgruppe, nemlig sygedagpengemodtagere sygemeldt med stress, angst eller depression, som ville have vanskeligt ved at få opfyldt deres behandlingsbehov på anden vis. For yderligere henvises der til side 57 i frikommune-evalueringen, samt side 229 i Bilagsmappe 1.
3 Hvilke konkrete mål /succeskriterier skal forsøget måles på?	Formålet med forsøget er at lette adgangen til relevant psykologbehandling for sygemeldte borgere, der har vanskeligt ved at få opfyldt deres behov for behandling på anden vis. Ifølge sundhedslovens afsnit V og afsnit IX hører psykologbehandling til i praksissektoren under regionen, hvilket betyder, at kommunerne ikke kan tilbyde psykologbehandling. Flere og flere jobcentre har allerede ansat psykologer for at kvalificere beskæftigelsesindsatsen, men de må ikke behandle borgerne. Psykologerne kan tilbyde et kort støttende samtaleforløb, som ikke altid er tilstrækkeligt, og ofte vil muligheden for at tilbyde få ekstra behandlende samtaler

	<p>være nok til, at borgeren vil være i stand til at vende tilbage til sit arbejde. Endvidere ses et potentiale i, at når psykologbehandlingen foregår i jobcentret, vil det give bedre muligheder for et tværfagligt samarbejde mellem behandlende psykolog og jobcentrets øvrige aktører og samlet set resultere i en mere sammenhængende og koordineret beskæftigelsesindsats for borgeren.</p> <p>For yderligere henvises der til side 57 i frikommune-evalueringen, samt side 229 i Bilagsmappe 1.</p>
4. Evalueringsdesign	Se side 232 i bilagsmappe 1.
5. Opfyldelse af lovens krav	Forsøget er godkendt af ministeren og vurderes derfor at opfylde lovgivningens formål.
Erfaringer nedenfor er fra perioden <u>efter</u> evalueringsrapporten fra 2020	
6. Justeringer af evalueringsdesign	<ul style="list-style-type: none"> - Er der foretaget justeringer af mål og delmål i løbet af perioden, og hvordan er det gjort? <p><u>Thisted:</u> Der er pr. 1. januar 2022 etableret en aftale med en psykiater, som månedligt tilbyder supervision på konkrete sager. Psykiateren kan desuden foretage en konkret vurdering på baggrund af en samtale med borgeren. Dette opleves som en lettelse i psykologens arbejde, fordi der hurtigt kan komme en sekundær vurdering på tvivl omkring borgernes faktiske lidelser.</p>
7. Forsøgets resultater	<p><u>Thisted</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Er formålet med forsøget opnået? <p>Psykologen og sagsbehandlere oplever at borgernes adgang er optimeret idet mange borgere ellers ikke ville have fået adgang til behandling. En forsigtig vurdering fra psykologen er, at der er tale om mindst over halvdelen (de i ansøgningen anslåede 60% virker rimelige).</p> <p>Psykologen og sagsbehandlere oplever desuden et godt samarbejde både internt og med borgeres praktiserende læge – særligt omkring borgere, der har andre problemer end arbejdsbetinget stress, angst og depression.</p> <p>Mange borgere har uopdagede lidelser, der kommer til syne idet psykologbehandlingen påbegyndes. Der er efter psykologens mening mange tilfælde, hvor borgeren skal sendes videre til anden behandling og her har psykologen, sagsbehandleren og den praktiserende læge haft god sparring og dialog om det videre behandlingsforløb i fx psykiatrien.</p>

- Er resultaterne som forventet?

Ja, resultaterne er overordnet som forventet.

Det opleves at ventetiden på behandlingen er nedsat for de borgere der henvises til psykologen i JC. Her kommer de til inden for 14 dage (= meget hurtigere end ved henvisning fra egen læge). Det gør desuden en stor forskel for borgerne, at de ikke skal tage ansvar for det praktiske ift. valg af og kontakt til psykolog samt de økonomiske aspekter af behandlingen.

Det kan endvidere bekræftes, at mange borgere oplever det som en lettelse, at der er færre personer at forholde sig til.

Det tværfaglige samarbejde stikker positivt ud i resultatrækken.

Psykologens klare opfattelse er, at samarbejdet med sagsbehandleren har kunne gøre forløbet mere sammenhængende. Dialogen er primært taget på sagsbehandleres initiativ på tidspunkter, der efter psykologens vurdering har været relevante. Dette vidner om, at sagsbehandlere og psykologen er ”på linje” rent fagligt.

Det er psykologens erfaring, at meget få eller ingen borgere kommer tilbage i et forløb samt at få borgere er kommet tilbage for en opfølgning vedr. fx førtidspension. Det konkluderes således at forsøget har bidraget til færre gensygemeldinger.

- Hvilke barrierer har der været for at gennemføre forsøget?

Det er tidskrævende for psykologen at målgruppeafgrænse.

Visitationen/screeningen har skulle laves, inden psykologen kunne vurdere, om der skulle startes et forløb i JC-regi eller andetsteds. Denne barriere er blevet imødekommet af samarbejdet med den eksterne psykiater (se pkt. 6)

Det er for nogle borgere problematisk, at der kun gives 12 samtaler. Psykologen vurderer dog at de fleste med arbejdsrelateret stress, angst og depression når langt på 6-8 samtaler. Psykologen konkluderer dermed, at var der kun borgere med arbejdsrelateret stress, angst og depression var de 12 samtaler tilstrækkeligt langt de fleste gange.

Sagsbehandlerne har eksempler på, at det har været nødvendigt at konkretiserer formålet med tilbuddet undervejs i nogle af forløbene, herunder har det været nødvendigt at optimere på formålsbeskrivelser fra sagsbehandlers side, men også optimere aktuelle statusser fra psykologen, når disse anmodes om. Der arbejdes forsat kontinuerligt på at sikre en bedre kvalitet i dette.

- Hvilke fordele har forsøget haft

Psykologen vurderer, at det har en stor personlig fordel for borgerne at få hurtig hjælp på det tidspunkt, hvor de har haft det største behov. Dermed at hjælpen ikke kommer ”på bagkant”. En væsentlig læring er derfor, at timingen for henvisningen er vigtig, så hjælpen gives, når der er brug for den. Det kan herunder uddybes, at tilbuddet råder bod på, at de borger som ikke har økonomi til egenbetaling men behov for samtaler med psykolog

	<p>med henblik på tilbagevenden til arbejdsmarkedet har kunnet få et tilbud også tidligt i sygemeldingen.</p> <p>Forsøget er et godt supplement for sagsbehandlerne idet, de kan give et konkret tilbud, der hjælper borgerne tættere på beskæftigelse. Desuden betyder forsøget, at sagsbehandlerne kan få faglig sparring på specifikke borgere.</p> <p><u>Jammerbugt</u></p> <p>Forsøget med psykologbehandling har levet i bedste velgående siden udarbejdelsen af evalueringsrapporten i foråret 2020. Der er ikke foretaget betydelige ændringer siden forsøget blev evalueret, og der henvises derfor til evalueringsrapporten ift. besvarelse af ovenstående spørgsmål.</p> <p>Vi har oplevet behovet for, at kommunerne kan tilbyde gratis psykologbehandling, kun er blevet større over det seneste 1,5 år. I november 2018 var den gennemsnitlige ventetid på psykologbehandling for angst og depression ved privatpraktiserende psykologer 12,3 uger i Region Nordjylland. I maj 2021 var ventetiden ifølge en undersøgelse fra Dansk Psykologforening steget til 21,7 uger. I skrivende stund er den gennemsnitlige ventetid på Sundhed.dk opgivet til 25,25 uger i Jammerbugt Kommune. Som beskrevet i evalueringsrapporten, kan borgerne via forsøget med psykologbehandling i mange tilfælde være færdigbehandlede og tilbage i arbejde, før de ville have fået tid ved privatpraktiserende psykolog. Derudover er der risiko for yderligere forværring af borgers tilstand, hvis de skal vente flere måneder på relevant behandling.</p> <p>Under nedlukningen af landet som følge af covid-19, blev behandlingen i flere tilfælde udført via videoforbindelse, ligesom det var tilfældet hos de privatpraktiserende psykologer. Onlinebehandling er efterfølgende blevet et tilbud til borgerne, som benyttes i tilfælde, hvor fysisk fremmøde er vanskeliggjort.</p> <p>Der har været stor interesse for forsøget med psykologbehandling fra andre kommuner. Social- og Beskæftigelsespsykologisk Selskab under Dansk Psykologforening inviterede i foråret 2022 repræsentanter fra forsøgskommunerne til et dialogmøde for at høre om erfaringerne fra forsøget. I mødet deltog psykologer fra Jobcentre rundt omkring i hele landet, og der blev udtrykt stor interesse for, at forsøget bliver permanentgjort, så kommunerne fremover har mulighed for at tilbyde psykologbehandling til borgere, der har vanskeligt ved at få deres behandlingsbehov opfyldt på anden vis.</p>
<p>8. Konklusion på forsøget</p>	<p><u>Thisted</u></p> <p>Forsøget har bidraget positivt til borgernes vej mod beskæftigelse</p>

	idet de hurtigt har fået den rette hjælp. Den eksterne psykiater er afgørende sparring for psykologen, da denne bidrager til at visitationen sker korrekt og effektivt. Samlet set vurderes det, at den tværfaglige indsats bidrager med færre gensygemeldinger.
9. Uventede fund	-
10. Bemærkninger i øvrigt	

Vejledning til evalueringsskemaet

Punkt 1-5 udfyldes før forsøgets opstart.

1. **Beskrivelse af forsøget**
I dette felt foretager I en overordnet beskrivelse af forsøget med udfordringsret. Forsøget kan eksempelvis dreje sig om at videreudvikle en given serviceydelse. Andre forsøg kan afprøve alternative arbejdsgange, der kan forenkle medarbejdernes administrative arbejde, så der kan blive mere tid til kerneydelserne. I skal oplyse, hvilke grupper, hvilke typer opgaver, og hvilke dele af den offentlige institution/privat leverandør, der omfattes af forsøget.
2. **Formål med forsøget**
I dette felt beskriver I, hvad det er I vil med forsøget, og hvilke problemer det skal forsøge at løse. Her beskriver I også, hvad I forventer at få ud af forsøget.
3. **Konkrete mål/succeskriterier for forsøget**
I dette felt beskriver I forsøgets konkrete mål, og hvilke delmål der er opstillet i forsøget. Det er vigtigt, at både mål og delmål er så realistiske og konkrete, at I rent faktisk kan måle på dem. Hvis forsøget for eksempel drejer sig om at øge brugertilfredsheden på et givet område, kan et konkret mål være at øge brugertilfredsheden med 30 %. eller kortere sagsbehandlingstid, øget tilfredshed hos medarbejderne m.v.
4. **Evalueringsdesign**
I dette felt beskrives, hvordan evalueringen af forsøget skal tilrettelægges. I feltet skal man også beskrive, hvordan og med hvilke metoder man vil få de oplysninger, der skal til for at følge op på målene og delmålene.
5. **Opfyldelse af lovens krav**
Hvordan sikrer I, at kommunen/regionen efterlever de overordnede intentioner bag reglen, selvom I har fået dispensation fra de konkrete regler? Hvordan sikrer I, at forsøget lever op til eventuelle betingelser, der er stillet for dispensationen?

Punkt 6-10 udfyldes på baggrund af de opnåede forsøgserfaringer.

6. **Justering af evalueringsdesign**
I et forsøgsprojekt kan det ske, at I opnår de stillede mål før end forventet, eller at forsøgets forudsætninger ændres. Det er vigtigt, at I får beskrevet, hvis der er foretaget sådanne justeringer af mål og delmål i løbet af forsøgsperioden, og hvordan man har gjort det. Det er også vigtigt at få beskrevet den indflydelse og betydning, de ændringer har haft for det samlede projekt.
7. **Forsøgets resultater**
I dette felt beskriver I, om I har opnået det med forsøget, I forventede at opnå. Hvis I ikke har opnået det, I forventede af forsøget: Hvilke grunde har der været til det? I beskriver også, hvordan I har eller vil anvende de frigjorte gevinster. F.eks. kan gevinster bestå af frigjorte timer eller af et evt. overskud på driften. I dette felt beskriver I også de barrierer, der har været for at gennemføre forsøget. Disse barrierer kan være på institutionen, men kan også være i forhold til

lokale regler, statslige krav o.l. Her beskriver I, hvilke fordele forsøget har haft i forhold til det givne område, det pågældende forsøg har handlet om, og om lovens formål/betingelser for dispensation er opfyldt.

8. Konklusion på forsøget

I dette felt samler I op på det samlede forløb i forsøget og konkluderer i forhold til de samlede resultater af forsøget.

9. Uventede fund

I dette felt beskrives ”uventede fund”. Det vil sige resultater eller virkninger, I ikke har kunnet forudse, men som har haft en indflydelse på det samlede forløb.

10. Bemærkninger i øvrigt

I dette felt kan I beskrive alle de forhold, I mener, der har haft indvirkning på forsøget, og som ikke er indeholdt i skemaet. Feltet er til fri disposition til alle, der vil kommentere på deres oplevelser med forsøget.